24 üncü Sene | Çarşamba 11 Mart 1931 | No.—2398

Karagöz

Abone:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Yeni meb'us intihabına başlanıyor!

Hacıyvat — Aman Karagözüm, güpe gündüz elinde fener ne arıyorsun?

Karagöz — Yeni meb'us intihabı yapılacak, reyimi vermek için şöyle özü, sözü doğru, vatanını sever, irfanlı, hakikî inkılâpçı, millet için çalışmaktan yılmaz gençler arıyorum!

Memur maaşları

İkide bir memur maaşlarından kesileceğine dair bir takım şayialar ortaya çıkıyordu. Bu haberler son derece kanaatle çoluk çocuğunu geçindirmeye çalışan memurları büsbütün meyus ediyordu. (Karagöz) vatanın kanaatkâr ve münevver evlâtları olan memurların eksiltilecek kadar çok para almadığını yazdı. Her işte olduğu gibi bunda da hak ve hakikatı müdafaa etti. Bu memleketin ihtiyacını herkesten iyi bilen muhterem Başvekilimiz geçen gün memur maaşlarının kesilmiyeceğini söyledi. Bu suretle endişede olanların yüreklerine su serpildi. (Karagöz) dileğinin yerine gelmiş olmasından dolayı bahtiyardır. Devlet ve millete hizmet edenlerin haklarını koruyan Yavuz Paşamıza bil'umum memurlar namına teşekkürler ederiz.

MUHAVERE

Hacıyvat — Ey Karagözüm, yakında yeni Meclis toplanacak. İntihabat hazırlıklarına başlandı, sen kimlere rey vereceksin söyle bakayım?

K — Evvelâ benim rey vereceğim zat gençlerden olacak!

H — Kaç yaşında kadar olmalı ki senin fikrince genç sayılsın?

K — Yaşı genç değil; fikirleri, kanaatleri genç, yanlış anlama!

H — Sonra!

K — Sonra inkılâp fikirlerini temamen hazmetmiş bulunacak. Ahlâkı temiz ve seciyeli olacak.

H — Ey!..

K — Mefkûre sahibi olacak, haris ve menfaat düşgünü olmıyacak.

H — Ey!

K — Temkinli, izanlı, irfanlı, ateşli gençlerimizden olacak.

H — Aman Karagözüm, sen tanıdığın bu türlü gençlerin bir listesini yap ta hepimiz onlara rey verelim!

Beyahu!

Değişti insanlar, değişti zaman,
Vermiyor borcunu, alan beyahu!
Düzenbaz şerrinden sakının aman,
Pek azdır dos doğru olan beyahu!

❁ ❁

Elinden serveti ele kaptırıp,
Varını aleme (deve) yaptırıp,
Başını dert denen yele kaptırıp,
Az mıdır sararıp solan beyahu!

❁ ❁

El oğlu isterken boynunu büker,
Yalvarıp, yakarır, tatlı dil döker,
Istersen yok.. Diye cevabı diker,
Kıvırır bin türlü yalan beyahu!

❁ ❁

Gezersin ardından mahkemelerde,
Gün olur alırım, diye ellerde,
Celp gider bulunmaz olduğu yerde,
Ara bul seni onu kalan beyahu!

❁ ❁

Çileli! Açma sen dostla aranı,
Kimseye bildirme yürek yaranı,
Ne borç al, ne de ver, sakla paranı,
Olmasın kapını çalan beyahu!

Çileli

Fark nereden geliyor!

Şehrimizde yangınlar sıklaştı. Her gün birkaç yerde yangın oluyor ve bereket vaktile yetişilip söndürülüyor. İstanbulun yangınlârdan çektiğini söylemeğe lüzum yok. Şöyle şehrin köşe bucağına bakmak kâfi.

Yalnız bu günkü itfaiye halâ kemale ermedi. Bunu mükemmelleştirmek için de para lâzım. O da belediyede yok. Bunca zamandır bir uzunca merdiven tedarik edilemedi. İtfaiye efradının talimi için bir yer yapılamadı. Çünkü bunlar büyük masraflara mütevakkıf. Yalnız şunu söyliyelim ki bizde cemiyetler için, müesseseler için bir iş yapılacak mı bir keşif yapılır, bu keşiflere konulan masraf binlere, yüz binlere ulaşır, halbuki bir tüccar bir apartman yaptırsa onun yarı parası bile gitmez. onu yapan usta ile bunu yapan ustanın arasında ne fark var anlayamıyoruz!

FIKRA

Ev dönüyorormuş!

Rakının yasak olduğu bir devirde sarhoş biri kafayı adam akıllı tüssülemiş.

O kaldırımdan bu kaldırıma yalpa yaparak evine dönerken tam evinin bulunduğu sokağın karşısına gelmiş ve orada dıvara dayanmış kalmış. Öteden devriye görünmüş sarhoşun yanına geldikleri zaman devriye çavuşu yüksek bir sesle sormuş:

— Bire ne arıyorsun burada?

Sarhoş biraz kendini toplayarak:

Evime gideceğim de:

Çavuş:

Hadi gitsene ne duruyorsun?

Diyince sarhoş:

— Nasıl gideyim efendi demiş baksana bizim ev fırıl fırıl dönüyor hele yerine gelsin!

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 16

(Her hakkı mahfuzdur)

Diyerek, mani olmuştu.

Diğer taraftan Zühre de:

— Tahir'i unuttuğuma emin olsunlar, köle peşimi kollamaktan vaz geçsin!...

Düşüncesile âşıkına haber göndermiyordu.

Zühre'yi, komşuları olan Acem şahının oğlu istemişti. Kızının aklını başına topladığını gören padişah, bu düğünü yapmaya karar verdi. Hanım sultana:

— Zühre istemediği için o zaman Acem şahının oğlunu reddetmiştik. Eğer tekrar isterlerse, razı olalım!..

Dedi, karısı da:

— Ben araya adam koyup, nikâhlarını kıydırırım!

Diyerek, sevinmeğe başladı.

Onlar böyle düşüne dursunlar, bir sabah Zühre ağlıyarak uykusundan uyandı. Rüyasında Tahir'i görmüş, delikanlı ona:

"Hani bana haber gönderecektin? Kaç zamandır seni bekliyorum! Vefasız yoksa benigunuttun mu?..„ demişti. Kızcağız yatağından kalkar kalkmaz dadısını yanına çağırıp:

— Kuzum, dadıcığım! bu gece Tahir'i rüyamda gördüm; bana sitem ediyordu. Bir mektup yazayım, ne olur ona götürüver!.

Diye yalvarmağa başladı. Dadısı Zühre'nin göz yaşlarına dayanamadı:

— Senin için şimdiye kadar yapmadığım iş kalmadı. Fakat sen benim başımı ateşe yakacaksın.. Ne ise yazda götüreyim!..

Diyip, razı oldu.

Zühre hemen bir mektup yazarak dadısının eline sıkıştırdı. Zavallı kadın, süt ninenin ikinci evini; güç, belâ, bulabildi.

Delikanlı mektubu alınca sevincinden deli olmak raddesine geldi. Kâğıtta şu satırlar yazılı idi:

MONOLOK

Mart hvası!

— 2 —

Can sıkıntısı ile odanın içinde bir aşa bir yukarı dolaşmaya başladım, Saat geçti. Artık bizimkinin gelmek ümidi klmadı. Hava tekrar açılır gibi oldu. Biraz nefes almak için dışarı çıkmak istedim. Pardösümü omuzuma attım, kapıyı açtım, birde ne göreyim? Bir piliç, ama ne piliç! yağmurdan ıslanıp saçağa saklanan serçeler gibi bizim kapının kenarına sinmiş, çarşafı ıslanmış, taze ve körpe vücuduna yapışmış, sıcak etinin hararetile ıslak çarşafından duman çıkıyor. Beni görünce utandı, kaçmak istedi. Hemen önüne geçtim, bu halde gidemiyeceğini söyledim.

— Buyurunuz, biraz istirahat edin çarşafınız kurur, sonra gidersiniz!

Dedim. Bir çok tereddütlerden sonra kabul etti. O kafese girdi benim de keyfim yerine geldi. Yavrunun elbiselerini elimle soydum. Hizmetçiye bir çay hazırlamasını söyledim. Bir kadeh konyak getirdim. İlk önce nazlandı, sonra açıldı, açıldıkça açıldı... Akşama kadar kaldık. Akşam onu selâmetlerken iki gün sonra tekrar buluşmayı kararlaştırdık. Tam iki sene bu kızla öyle tatlı bir hayat geçirdim ki sormayın! İşte bunun için kimsenin hoşuna gitmeyen Mart havası benim çok hoşuma gider!

Yeni meb'uslar

Yeni meb'usların kimlerden olacağına dair birçok rivayetler var. En fazla inkılâp fikirlerini hazmetmiş münevver gençlerden meb'us intihap edileceği söyleniyor. İdare işlerinde kullanılacak ve ihtisaslarından istifade edilecek olanlar bu intihapta meb'us olamıyacaklar. Yeni meb'uslar umumî veya hususî hiçbir idare meclisine aza olamıyacaklar, şahsî işlerle çok az meşgul olacaklar, sık sık intihap dairelerine giderek halkı tenvir edeceklerdir. Mebus namzetlerinin listesile beraber Gazi babamız tarafından bir beyanname neşredilerek meb'usluğun feragatını icap ettiren büyük mesuliyetli vazifeleri izah edilecektir.

İbret alalım!

Geçen gün şehrimize büyük bir seyyah gemisi geldi Bu muazzam sefineyi gezen bir zat geminin koca bir şehirden farkı olmadığını söyledikten sonra:

— İçinde neler yok, dedi. Spor yeri, deniz bonyosu için mükemmel ve elektrikli temiz bir havuz, eşya satan dükkânlar, tuvalet, elbiseci, bakkal, tütüncü hasılı bir şehirde ne varsa onun küçük mikyasta bir eşi de gemide var.

Tiyatrosu, sineması, bahçesi, birahanesi de caba!..

Bu adamlar dünyanın sayılı büyük şehirlerini gezmişler. Bizim şehrin buğazdan manzarası pek hoşlarına gitmiş. Yalnız sokakları bu kadar pis bir şehir görmedik, diyorlarmış. Hatta vapurun merdiveni başına bir lâstik resmi yapıp altına İngiliz'ce (şehre çıkarken lâstiklerinizi giymeyi unutmayınız!) diye bir levha asmışlar bu levhayı görünce yüzüm kızardı!

Ey İstanbul belediyesi! Birde İstanbul'a seyyah celp etmeğe çalışıyorsun. Bu hal ne yahu!

Dediğimiz çıktı!

Bu hafta tarife komisyonu toplanacak, Haliç şirketi ve Şirketi hayriye tarifelerini tetkik edecek. Şirketi hayriyenin tarifelerinde tenzilât yapılması muhtemeldir. Geçen sene vapur ücretlerinin artırıldığı zaman güzel buğazın körletileceğini yazmış, ve bu suretle şirket varidatının çoğalması şöyle dursun bilakis azalacağını söylemiştik. Netice tahminimiz gibi çıktı. Buğazın yolcuları günden güne azalmıya başladı. Nihayet şirkette vapur ücretlerinin indirilmesini muvafık gördü. Bu alâ! Fakat öteki şirketler halâ yerinde sayıyorlar. Ekmeğin okkası on altı, hatta on sekiz kuruş iken ve kömürün tonu kırk lira iken konulan ücretler bu günde öyle duruyor. Biraz da onları tetkik etmeli!

"Sevgili Tahir'ciğim! Sırf senin iyiliğin için şimdiye kadar sana haber göndermedim. Mektubumu alınca hemen geleceğini bildiğimden, biraz deha saklı kalmanı muvafık gördüm. Sarayda herkes seni unuttuğumu sanıyorlar. Onun için arap köle bile peşimde dolaşmaktan vazgeçti. Bu gece seni mermer köşkün penceresinde bekliyorum, El, ayak çekildikten sonra, kendini kimseye göstermeden gel!..„

Tahir mektubu okuduktan sonra geceyi iple çekmeğe başladı. Tam zamanı gelince süt ninesinin evinden fırlayıp, mermer köşke yollandı.

Zühre daha evvel gelmiş pencerede onu bekliyordu. Ay ışığı altında sevdiğinin geldiğini görünce kalbi çarpmaya başladı.

Tahir gelip, pencerenin altında durunca:

— Vefasız! Bir aydanberi, bir haber gönderirsin, diye, bekledim! Beni ne çabuk unuttun?..

Diyerek, sitem ediyordu. Zührede ona şu cevabı verdi:

— Sevdiğim! hiç seni unutmak kabil mi? Mektupta yazdıklarımı okumadın mı?.. Peşimizi bıraktıklarına iyice inandıktan sonra, seni çağırdım!

Zaten birbirine kırgın olmayan iki sevdalı, hemen barışıverdiler. Biri pencerede biri sokakta konuşmaya dalıp, kendilerinden geçtiler. Bu hali gören Zühre'nin dadısı:

— Kızım! artık yeter.. Sokaktan devriye geçip bu hali görmüş olsa halimiz ne olur?

Diyerek mani olmak istedi. Fakat Zühre:

— Aman, dadıcığım! biraz daha müsaade et..

Diyip, Tahir'e döndü:

— Haydı, Tahirciğim! şimdi git.. Yarın akşam gene bu vakitte seni bekliyorum!

Sözlerini söyleyip pencereyi kapattı. Zühre'nin yüzünü iki dakika görmekle, kendine dünyalar verilmiş kadar mes'ut olan Tahir, yolların karanlık köşelerine sinerek eve döndü.

Kapıyı açan süt ninesi:

— Nerede kaldın? Acaba tuttular mı, diye merakımdan ölüyordum!..

Sözlerile onu karşıladı.

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Fenerbahçe — Beylerbeyi Maçı

Bu cuma Fener — Beylerbeyi takımı arasında yapılan maçta Fener 0-7 galip geldi

Uşak Hilâliahmer Cemiyeti

Uşak Hilâliahmer cemiyetinin çalışkan idare hey'eti azası

Hariçteki Kardeşlerimizden

Bulgaristanda Kırcaali Turan cemiyeti azalarının gurup halinde alınmış resimleri

Hüseyin Pehlivan

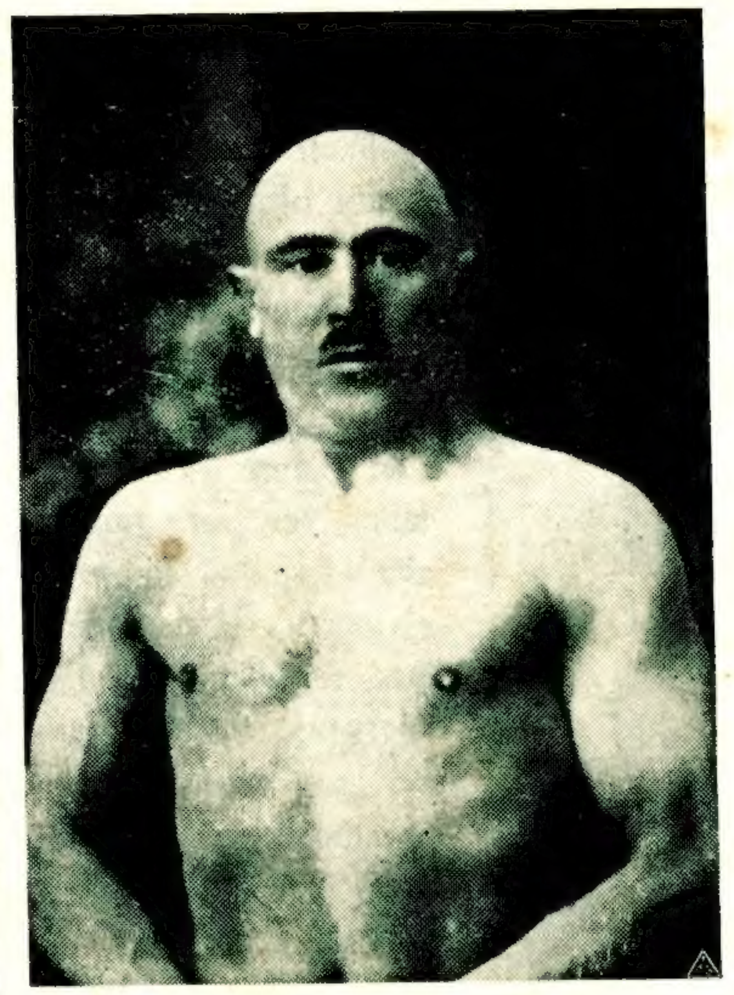

Kıbrıs'ta bir çok ecnebi pehlivanlarının sırtını yere getirip Türk'lerin göğsünü kabartan İzmir'li Hüseyin pehlivan

Güreş Müsabakalarından

Yunan — Türk güreşçileri bir arada

Eyüp Takımı

Bu hafta Vefa takımı ile maç yapan Eyüp takımı 0-6 yenildi

Hediyelerimiz

11 : 201 : Çorap— Gazi Osman paşa orta mektep sınıf 6 No. 222 Ahmet ef.

12 : 218 : Kolonya— Merkez kumandanlığın'da yüzbaşı Zeki bey

13 : 755 : Krem — Beyazıt Çadırcılar No. 8-2 Makbule hanım

14 : 78 : Fotin — Tıp talebe yurdunda Hüseyin bey

15 : 546 Mendil— İzmir alsancak şehitler caddesi suvari sokak N. 17 Süleyman efendi

16 : 32 : Diş macunu — Fatih Eski Ali paşa camii karşısında No. 2 Reha Münir b.

17 : 781 Kolonya— Yedikule Hayrünnisa hanım

18 : 65 Traş takımı — Kadıköy cevizlik ... fa sokak No. 13 ...vit efendi

19 : 43 Diş fırçası — Beylerbeyi arka caddesi No. 11 Melâhat hanım

20 : 9 Çay — Şark de... yallarında 134 ...sim Fehmi bey

— Bitmedi —

Çocuğunuza en münasip hediye

İş Bankası Kumbaralarıdır.

SİNEMA

Tanıdınız mı?

Jan Angelo ve Jın Jero ile birlikte "Kalbim Tebdil geziyor„ ismindeki Fransız sözlü filmde oynuyan güzel artist Madi Kristian'ı tanıdınız mı?

Doroti Dorian

Doroti Dorian son günlerde Holivut'ta belirmeğe başlıyan yıldızların en parlaklarından biridir. Doroti Dorian Klara Bov gibi çapkın rollerde çok muvaffak olmaktadır. Fazla olarak sesi de çok güzeldir. Yukarıda gördüğünüz resim bu fettan artistin çapkın vaziyetlerinden birinde göstermektedir.

Maks Linder'le Şarlo Bir Arada

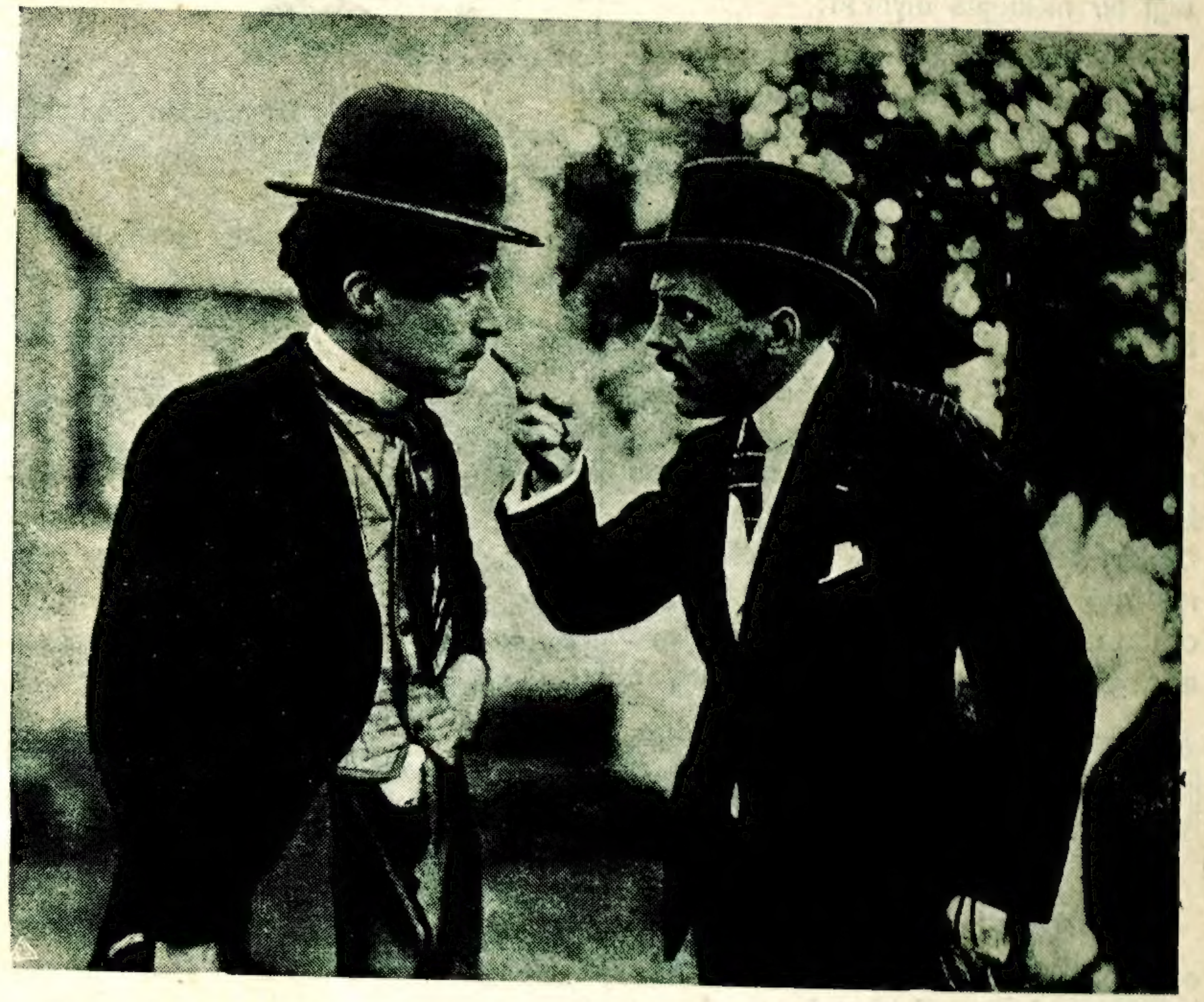

Yukarıda resimlerini gördüğünüz iki kişi sinemanın şimdiye kadar gösterdiği en büyük iki komiklerinden ikisi, yani Şarlo ile Maks Linder'dir. Şarlo'yu hepimiz tanırız. Maks Linder'e gelince bundan bir kaç sene evvel pek vakitsiz bir surette karısı ile birlikte intihar eden bu sevimli san'atkârı görmüş olanlar her halde unutmamışlardır. Çünkü Maks Linder unutulacak insanlardan değildir. Biri sağ biri ölmüş bu iki san'atkârı bir arada karşı karşıya gösteren bu enstantane fotograf sinema meraklıları için kıymetli bir vesikadır. Maks Linder Fransız'dı.

Sinema Haberleri

● Janet Makdonald'a Foks film şirketi haftada 125.000 frank (bizim paramızla takriben 12.500 lira) teklif etmiştir. "Serseri Kral„ da ve "Aşk Resmigeçidi„ nde güzel sesini dinlediğimiz bu güzel yıldızın Paramunt'tan ayrılıp Foks şirketine geçmesi muhtemeldir.

● Greta Garbo'ya maruf İngiliz romancılarından birinin sesli sinemaya alınan bir eserinde birinci rolu vermişler. Muharrir İsveçli yıldızın şivesi bozuk olduğunu ileri sürerek şiddetle itiraz etmiş. Sözünü dinlemişler ve Greta'nın yerine bir başkasını koymuşlar. Görüyormusunuz şu sesli filmin bazı artistlere yaptığı fenalığı!

● Prusya prensi Maks - Le Opold Holivod'a gelmiş ve güzel sinema yıldızlarını ziyaret etmeden evvel maruf bir vazı sahne ile görüşmüş. Bu, san'atın ve hünerin güzellikten üstün olduğuna alâmetmiş!

● Son mevsimde Mısır'da üç film çevrilmiştir. Bu fimler şunlardır. Leylâ, Âşıklar ve Mehtapta.

● Metro - Goldvin - Mayer Amerikan film şirketi Prag şehrinde Çek lisanı ile konuşur bir film çevirmiştir. Filmin mevzuu halkın çok rağbetine mazhar olmuş bir Çek müellifinin bir romanından alınmıştır.

● Bu gün Holivud'da Metro-Goldvin-Mayer şirketi hesabına çalışan kontratlı kırk dört Büyük ecnebi artist vardır. Şirkete uzun müddetle bağlanmış olan bu artistler Fransız, Alman, İtalyan, İspanyol'dur. Bunlardan başka müstakil surette çalışan artistler de vardır. Metro'nun yeni Fransız artistleri arasında Şarl Roye, Mona Goya, Lia Lis, Andre Burgere zikredilebilir. Ramon Novaro ile meşhur kadın hanende Grace Moor da Fransızca film çevirebiliyorlar.

● Eskiden "Rigadin„ namı altında sinemada komediler oynayan Fransız aktörü Prince son zamanlarda sesli sinemaya dönmeğe karar vermiştir. Rigadin'in yaptığı sesli film tecrübeleri gayet iyi netice vermiştir.

Şikâyetler

Olur mu ya?

Kozan tüccaranından ve abonelerimizden Saraç zade Veli efendi gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Gazetenize aboneyim. Buraya gelen gazeteler bir hafta geliyor, ertesi hafta gelmiyor. Gelenlerin de bazısı açılmış. Eskiliğinden okunduğu da belli. Halbuki biz gazeteleri dört gözle bekliyor ve bir an evvel okumayı istiyoruz. Posta işlerinin böyle bozuk gitmesi doğru mudur?

Karagöz — Birçok abonelerimizden böyle şikâyet mektupları alıyoruz. Posta müdüriyeti umumiyesi bu işi yapanları, postayı sekteye uğratanları tecziye etmeli. Gazeteler ve mektuplar muntazam gitmezse ve okunursa halkın her türlü işi sekteye uğrar. Böyle de sevkiyat olurmu ya?

Sıhhî Nasihatler

Vazan: Doktor hafız Cemal

85 — Terli iken hava ceryanına oturan, ıslak çamaşırlarını teninde kurutan, hamamdan çıkar çıkmaz soğuk havada gezenlerin pek çoğunda burun, boğaz ve göğüs nezleleri, grip, (Bronşit = Bronchit), (zatülrie = Pneumonie), zatülcenp = Pleuresie) ve (romatizma = Rhumatizm) hastalıkları zuhur eder.

86 — Kuzu, koyun veyaht sığırın karaciğerini (ızgara, cızbız, şiş kebabı) halinde haftada hiç olmazsa (3 - 4) defa yiyenlerde kansızlık (fakrüddem = anemie) kalmaz çok kanlı vücut sahibi olurlar.

87 — İnsan gençliğinde yokuşları, merdivenleri yevaş yavaş ihtiyatlı çıkmalıdır ki yaşlandığı zaman ihtiyatlı çıkmalıdır ki, yaşlandığı zaman genç gibi çıkabilsin.

TÜRKİYE
SANAYİ ve MAADİN
BANKASI
Fabrikalarına ait
YERLİ MALLAR PAZARI
İstanbul, Bahçekapı birinci vakıf han telefon: Istanbul, 517
Mağazada münhasiren yerli fabrikalar mamulâtından ipekliler ve döşemelikler, yünlüler, battaniyeler, kostümlük kumaşlar, şallar, ipekli mendiller, ince ve kalın bezler metin ve zarit bavul ve çanta kunduralar ve saire toptan ve perakende olarak satılır

Ingiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. 25

— Demek hiç bir şeyden şüphelenmediniz, öyle mi?

— Katiyen...

— Sizi derhal tevkif etmek mecburiyetindeyim!

Ben bunu işitir işitmez hiddetle bağırdım:

— Tevkif mi?.. Ne hakla? Ben ne yaptım?..

— İşte size söylüyorum. Pek müteessifim. Böyle bir şey aklımdan geçmemişti. Fakat size işin doğrusunu söyliyeyim: Sizin düşman olmanızdan korkuyorlar. Yani Açıkçası siz Alman casusu imişsiniz.

Doğrusu bu hiç aklıma gelmemişti. Bunca müşkülâttan sonra kendimi selâmete kavuşmuş farzediyordum. Halbuki başıma şimdi de bu dert çıkmıştı.

Birçok düşündükten sonra:

— Tuhaf! dedim. Aklım ermiyor vesselâm! Size bu emir Paristen mi geliyor?..

— Evet, Hariciye nezaretinden...

— Demek beni Fransız'lar tevkif etmek istiyor?

— Evet, Matmazel. Müsaade ederseniz Marsilya'ya kadar kamaramı size vereyim. Elimden gelen bu...

Dedi ve kamaradan çıktı. Yapyalınız kaldım. Bu hal altı saat sürdü. Düşünceye dalıp kendimden geçmiştim. Bu sırada kapı vuruldu.

— Giriniz. dedim.

İçeri üç kişi girdi.

— Matmazel, dediler. Sizi karaya çıkaracağız. Eşyanızı çıkardık. O ciheti hiç merak etmeyiniz.

Bu adamların emir kulu oldukları aşikârdı. Onun için onlarla münakaşayı beyhude buldum.

Adamların peşi sıra vapurdan çıktım.

Ben Marsilya'ya böyle mi çıkacağımı ümit ediyordum! Memurlar tek lâkırdı etmeden büyük bir otomobil getirdiler. Dördümüzde bindik. Bir çeyrek sonra otomobil parmaklıklı bir binanın önünde durdu. Ruha kasvet verici büyük bir bina.

Beni bir yazıhaneye soktular. Adamların uzaklaştığını işittim. Sonra ses seda kesildi.

Bir saat geçti. Başıma ne gelecek diye bekliyordum. Vakia korkulacak bir şey yoktu. Fakat hakikî hüviyetimi nasıl bildirebilirdim? Odanın iki kapısı vardı. Benim girdiğim kapı itina ile kilitlenmişti. Diğer kapı da bitişik odaya açılıyordu.

Dalgın, dalgın bu kapıya bakarken kapı açıldı, uzun boylu, göğsü birçok nişan şeritlerile süslü bir Fransız zabiti bıyıklarını bükerek içeri girdi.

Önümde durdu, hafifçe eğildi. Sonra şaşırmış gibi yüzüme bakıp gülümsedi. Ben de gülümsedim.

— Matmazel, dedi. Zihniniz her halde pek perişan!

— Evet, dedim. Korkudan değil. Fakat şaşkınlıktan... Başıma öyle tuhaf bir iş geldi ki...

— Ya... dedi. Niçin tevkif edildiğinizi biliyor musunuz?

— Bir kabahatim yok ki...

— Kabahatiniz olmadığına emin misiniz?

— Katiyen eminim, Ingiliz'im, demek ki sizin müttefikinizim.

Dudaklarından tebessüm silindi.

— Peki Matmazel, dedi. Farz edelim ki - olura.. faraziyat! - Siz bazı vatandaşlarınızdan askerî mahiyette bazı malûmat toplayıp düşmana vermiş olasınız ve bizim de elimizde buna dair bazı delail bulunsun ve...

— Ne.. Ne demek istiyorsunuz diye kekeledim.

— Evet, askerî mahiyette bazı malûmat, hem de oldukça kıymetli malûmat. O kadar ki bir Alman casusu buna mukabil avuç dolusu para veriyor.

Doğru değil, doğru değil.

Yanıma yaklaşıp kulağıma doğru eğildi:

— Doğru değil mi? Doğru değilse doktor Bodkeden ne diye bin dolar aldınız? İsterseniz mes'eleyi daha tasrih edeyim. Verdiğiniz malûmatta Türkler tarafından yapılan top siparişine müteallikti. Bu malûmatı doktor Bodkeye veren siz değil misiniz?.. Bunlarda hep uydurma mı?.

— Bitmedi

Tavuk
Fennî tavukçuluk memlekete muhakkak milyonlar getirecektir. "Tavuk" tavukçuluktan bahseden yeğâne mecmuadır. Mart nushası çok zengin münderecatla çıktı. Merklılara tavsiye eder, naşirlerini gösterdikleri bariz tekâmülden dolayı hararetle tebrik ederiz.

HASRET KAVUŞTURAN

§ Konya erkek muallim mektebi üçüncü sınıf talebesinden Cemal oğlu Oğuz imzasile:

— Seydişehir kazasının değirmenci mahallesinden Fazlı oğullarından hafız Hasan oğlu 1312 tevellütlü ağabeyim Sadettin efendi seferberlikte asker olmuştu. O vakittenberi haber alamıyorum.

§ Ankara'da telgraf memurlarından Hamdi ve zevcesi Hürmüz imzalarile:

— Altı sene evvel on beş yaşında Ahmet Muhtar isminde bir oğlumuz İzmit'te gaip oldu arıyoruz.

§ Reji fabrikasında paket dairesinde Gümüşhane'li Şükrü imzasile:

— Umumî harpte hicret esnasında gaıp olan ağabeyim Hüsnü oğlu Ahmedi arıyorum.

§ Uzun köprü'de hudut tabur 11 kâtibi Mehmet Hilmi imzasile:

— 328 senesinde İstanbul Aksaray merkezi ser komiseri Ömer paşa zade İshak Necati beyi veya ailesi efradından birini arıyorum.

Kocaman İncil!

Bu gördüğünüz kocaman kitap Amerika'da Los Angelos'da bir adam tarafından yapılmış bir İncildir. Yüzlerce kilo ağırlığında olan bu İncilin 8048 sayfası vardır. Bu kocaman kitap otuz iki parçadan mürekkeptir. Bu parçalar kolayca birbirinden ayrılır. Bu suretle kitap parçalara ayrılarak taşınabilir. Kitabı yapan adam hurufatı bizzat dizip kendi basmıştır. İncil iki senede tamamlanmıştır.

Teşhir Cezası

Çinliler'de mücrimleri resimde görüldüğü şekilde boyunlarına bir tahta takıp teşhir ederler. Bu suretle cezalandırılacak kimselerin boyunlarına bir tahta geçirirler. Adam kalabalık bir sokakta kaldırımın kenarına otururlar. Gelen geçenlerin hakaretli bakışlarına maruz kalan mahkûm bir kaç gün bu elim vaziyette kaldıktan sonra ceza kâfi görülerek serbest bırakılır.

Buffon

Meşhur Fransız muharrir ve tabiat âlimi olan Buffon 1707 de Montbard kasabasında doğmuştur. Hikmeti tabiiye ve tarihi tabiiyeye çalışmış, İtalya ve İngiltere'ye seyahat ettikten sonra memleketine dönüp akademiye aza olmuştur. Mufassal bir tabiat tarihi yazmağa başlamış, hayvanların hal ve yaşayışlarına dair tetkikatta bulunmuş, fakat eserini tamamlayamamıştır. Eser bu günün talâkkilerine tamamen uygun olmamakla beraber hayvanlar hakkındaki tetkikatı pek mükemmeldir. Bilhassa üslubu çok güzel olduğu için edebî kıymeti yüksektir. Buffon bu gün bir çok keşifleri o zamandan sezmiştir. Hayatını rahat geçirmiş 1778 senesinde vefat etmiştir. Buffon'un Fransa edebiyatında yüksek bir mevkii vardır.

Kopernik

Riyazî ve hey'etşinas olan Kopernik yeni kozmoğrafyanın babası addolunur. 1473 de Prusya'nın Thorn kasabasında doğmuştur. Evvelâ Romaya gidip orada riyaziye hocalığı etmiş, sonra vatanına dönmüştür. O zamana kadar mevcut ilimi hey'et nazariyelerini birer birer gözden geçirdikten sonra merkezi âlem dünya olmayıp güneş olduğunu, arzın kendi mihveri etrafında döndüğünü ve bundan gece gündüz hasıl olduğunu ve arzla beraber diğer seyyarelerin güneş etrafında döndüklerini ispat etmiştir. Kopernik zamanının taassubundan korktuğu için bu hususta yazdığı eseri hayatının sonuna kadar sakladıktan şonra ancak o zaman bastırabilmiş ve matbu ilk nushasını görüp ölmüştür. Varşova'da ve vatanında heykelleri vardır. Kopernik 1543 senesinde ölmüştür.

HALK SÜTUNU

§ Haydarpaşa hastahanesinde küçük zabit stajiyerlerinden İsmail Hakkı beye:

— Sen amucanla barışmıya bak. Onun muaveneti olursa işin çabuk görülür. Bunun çaresi orada bildiğin müessir birer mektup yazarak amucanla seni barıştırmıya vasıta olmalarını rica eyle. İşinin çıkar yolu budur.

§ Tarsus gençleri namına mektup yazan Şükrü efendiye:

— Mektubunuzu okuduk. Size hak verdik. Öyle bir talimatname var onu tatbik ediyorlar. Ayrıca sıhhiye vekâletine yazdık. Bakalım ne diyecekler.

§ Bursa'da meydancıkta cami karşısında 13 numarad Osman Oğuz efendiye:

— Ankara - Ereğli hattı inşaat şirketinin merkezi umumîsi Ankaradadır.

§ Bulgaristan'd Kuyumcular kazasının kemanlar köyünden Saim hoca oğluna:

— Kız resmen kime nikâhlı ise onundur. Kara Hasan oğlu Ali resmen kızı bırakırsa veya boşarsa istediğine varabilir, boşamazsa varamaz. Bu her yerde böyledir.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü — *Karagözün tefrikası No. 15*

Vaziyetimiz gün gibi aşikârdır. Eğer konferansın istediklerini kabul edecek olursak istiklâlimizi tamamen gaip etmiş olacağız. Kabul etmiyecek olursak birkaç devletle karışmak lâzım gelecek. Mes'ele çok nazik ve son derece dikkatle tetkike muhtaçtır. Herkes fikrini açıkça söylesin. Ne yapalım?

Mithat paşanın bu kısa ve vaziyeti olduğu gibi anlatan nutkundan sonra Avrupa'lıların ne istediklerine dair vermiş oldukları (nota) baştan aşağıya kadar okundu.

İlk sözü eski sadırazamlardan Mehmet Rüştü paşa söyledi:

— Kan, dedi. Yaşayan bir insanın vücudu için nasıl hayatı demek ise istiklâl de bir devletin dökecek kanı, hayatı demektir. Devletin kanı alınırsa vücudu ruhsuz kalır. İstiklâli olmayan bir hükûmet yaşayamaz. Binaenaleyh Avrupa'lılar tarafından istiklâlimizi mah ve de cek teklifi reddedelim ve hakkımızı korumak için ne fedakârlık lâzımsa yapalım. Böy le hareket etmek namusunu düşünen vatanını seven her gayretli ve hamiyetli insanın borcudur. Ben konferansın tekliflerinin reddedilmesi taraftarıyım.

Mehmet Rüştü paşadan sonra Suphi paşa, Şurayi devlet ikinci reisi Rauf bey de ayağa kalkarak aynı şeyleri söylediler.

Meclisteki Müslüman azaların hepsi Avrupa'lıların tekliflerini red taraftarı idi.

Mithat paşa tekrar ayağa kalktı.

— Şimdi müslüman azaların düşünceleri malûm oldu. Bir de gayrı müslim arkadaşlar ne düşünüyorlar, onları öğrenelim.

Sultanî mektebi müdürü (Sava) paşa ayağa kalktı.

— Müslümanlarla gayrı müslimler hep bir vatan evlâdıdır, dedi. Konferansın istediği devletin istiklâlidir.

Müslüman ve hırıstıyan, bu teklifleri kabul etmektense tek kişi kalıncaya kadar ölmeğe, vatan yolunda can vermeğe hazırdırlar.

Meclise rum ve ermeni patrikleri rahatsız oldukları için gelmemişlerdi.

Ermeni patriği vekili Enfiyeciyan efendi de şu fikirde bulundu:

— Efendiler! Milletimiz bunca asırdanberi bu devlet uğrunda seve seve canını fedadan çekinmemiştir. Bu gün hep bir vatan evlâdıyız. Konferans adaletten, haktan bahsediyor. Fakat asıl haksızlığı, adaletsizliği gene kendi yapıyor. Biz bu teklifi kabul edemeyiz...

Taymis gazetesinin muhabiri Balkan'larda hristiyanlar tarafından müslümanlara yapılan mezalimi kaydediyor

Bunlar üzerine Mithat paşa:

— Arkadaşlar.. Dedi, mademki böyledir, o halde meclisiniz konferansın tekliflerini red için meclis vükelâya salâhiyet veriyorlar?

Avrupa'nın oltimatomunu red isteyenler yerlerinde otursun, kabul taraftarı olanlar ayağa kalksın!

Hiç kimse ayağa kalkmadı.

Meclisin içinde bir kaç dakika süren derin bir sükût hükümferma oldu.

Bunun üzerine Borsa komiseri Abidin Beyin sesi yükseldi:

— Paşa hazretleri! Bir asır bekleseniz burada ayağa kalkacak tek bir kişi bulamazsınız.

Bu sözleri bütün meclis üç defa alkışladı meclisin zabıtnamesi herkese imzalattırıldı.

Bu görülecek bir manzara idi. Herkes daha evvel imzalamak için birbirlerile müsabaka ediyor, hattâ bazıları iki elleri ile birden imzalıyordu.

Meclis dağıldığı zaman bir çok azanın hıçkıra hıçkıra ağlamakta olduğu görülüyordu.

"Ölmek, rezilâne yaşamaktan daha hayırlıdır„ kararı dışarıda merak ve heycan içinde bekleyen halka bildirildiği zaman büyük bir meserretle karşılandı.

Moskof'larla başlayan harbin ilk perdesi işte bu suretle açılmış oluyordu.

(İstanbul konferansı) nın bu suretle neticelenmesi Avrupa ile bizim aramızı açmıştı. Mamafi düşmanlar kendi aralarında ve gene kendilerinden kuşkulandıkları için pek o kadar bizim üzerimize saldırmağa cesaret edemiyorlardı.

Diğer taraftan bizde kanunu esasîyi ilân etmiştik. Artık eski ve müstebit idare kalmamıştı. Memlekette herkes hürdü.

Bu vaziyet Rus'ları iki cepheden telâşa düşürdü.

Evvelâ müslim ve hırıstıyan herkesin müsavi hakka malik olduğunu ilân eden kanunu esasî iki senedenberi Moskof eli ile Rumelide patlak veren isyanı ört bas edecekti.

Sonra da Ruslar tamamen müstebit bir idare altında yaşıyorlardı. Bizim kanunu esasî ilân etmemiz bir çok genç ve münevver Rus'ları harekete getirdi.

Moskof içinden yeni bir inkılâbın meydan alacağı ve çarlık Rusyasını devirmek isteyeceği muhakkaktı. Hattâ Rus gazetesi [Golos] açıktan açığa:

— Bitmedi —

Müdürü mes'ul : Orhan Seyfi · Matbaai Ebüzziya